Економічні науки

УДК 687:658.012.8

Кононенко Ганна Ігорівна
аспірант, кафедри економіки підприємства
Київський Національний Університет технологій та дизайну
Кононенко Анна Игоревна
аспирант, кафедры экономики предприятия
Киевский Национальный Университет технологий и дизайна
KononenkoA. I.
graduate student,the department of Economy of the enterprise
Kyiv National University of Technology and Design

ПРИВАБЛИВІ РИСИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЛЯ ШВЕЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ
ПРИВЛЕКАТЕЛЬНЫЕ ЧЕРТЫ ЕВРОПЕЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ ДЛЯ ШВЕЙНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ
EUROPEAN INTEGRATION ATTRACTIVE FEATURES FOR A CLOTHING INDUSTRY UKRAINE

***Анотація**: У статті наведені основні причини невисокої конкуренції швейних підприємств України, проаналізовані темпи виробництва швейної продукції на підприємствах; акцентовано увагу на співпраці швейних підприємств України з іноземними партнерами; виявлено ряд проблем, що перешкоджають налагодити власне виробництво швейнихвиробів; узагальнені позитивні можливості Європейської інтеграції українського виробництва для підвищення конкурентоспроможності швейних підприємств України.*

Ключові слова: *інтеграція, швейна продукція, конкурентоспроможність, іноземні партнери, зовнішні ринки.*

Аннотация*: В статье приведены основные причины невысокого конкуренции швейных предприятий Украины, проанализированы темпы производства швейной продукции на предприятиях; акцентировано внимание на сотрудничестве швейных предприятий Украины с иностранными партнерами; выявлен ряд проблем, препятствующих наладить собственное производство швейных изделий; обобщенные позитивные возможности европейской интеграции украинского производства для повышения конкурентоспособности швейных предприятий Украины.*

Ключевые слова*: интеграция, швейная продукция, конкурентоспособность, иностранные партнеры, внешние рынки.*

Summary:*In the article the main reasons for the low competitive garment enterprises in Ukraine, analyzed the rate of production output in the clothing; The attention to cooperation Ukraine garment enterprises with foreign partners; identified a number of problems hindering establish its own production of garments; generalized positive opportunities for European Integration of Ukrainian production to improve competitiveness of garment enterprises in Ukraine.*

Key words*: integration, garment production, competitiveness, foreign partners, foreign markets.*

Для України європей**с**ька інтеграція - це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника,

вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Основними політичними вигодами послідовної європейської інтеграції є зміцнення стабільності демократичної політичної системи та її інститутів, модернізація правового поля і забезпечення прозорості національного законодавства, поглиблення культури демократії і повага до прав людини[1, с. 5-6].

Головною перевагою, яку отримають українські підприємства внаслідок вступу України до ЄС, стане створення прозорого та передбачуваного ділового середовища. Це означає, що адміністративні процедури не будуть часто змінюватися, обмеженим буде запровадження заходів державної підтримки на користь окремих підприємств чи галузей, відбудеться спрощення процедур зовнішньоторговельної діяльності в цілому. Зокрема, у відповідність до угод ЕС буде приведено правила ліцензування. Але запровадження правил ЄС у сфері ліцензування, стандартизації та сертифікації потребує суттєвих витрат для розробки та впровадження нових інститутів і механізмів здійснення таких процедур. Значна частина витрат, пов’язаних з переходом до нових стандартів, припаде на вітчизняних виробників, що може стати значним тягарем для багатьох підприємств[2, с.1].

Підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, зокрема, швейної, це дуже болюче питання при розмовахінтеграції України до найрозвиненіших держав Європи. Сьогоднішній стан розвитку виробництва швейних підприємств в країні не дозволяє досягнути бажаного ефекту.Для вітчизняних швейних підприємств, які не готові конкурувати з великими експортерами швейної продукції, наслідки такої глобалізації можуть бути катастрофічними. Слід зазначити, що країни-сусіди України, наприклад Туреччина,

активізувала процес розвитку швейного виробництва, і це є небезпечним для вітчизняних виробників.

Основними причинами невисокої конкурентоспроможності української швейної продукції на світових ринках є:

- низька якість, невідповідність сучасним потребам споживачів;

- мала частка готової продукції, орієнтація на товари з низькою доданою вартістю;

- висока енергомісткість виробництва, що ставить вартість продукції у пряму залежність від ціни імпортованих енергоносіїв;

- технологічна відсталість і зношеність обладнання;

- відсутність у малого та середнього бізнесу досвіду продажу на зовнішніх ринках в умовах підвищеної конкуренції та інші [3, с. 122-125].

Якщо проаналізувати дані статистики (табл. 1), щодо виробництва швейної продукції, то можна побачити, що взагалі за основними видами продукції домінує темпи зменшення виробництва.

Проаналізувавши показники виробництва, можна зробити висновок, що виробництво швейної продукції у порівнянні з 2011 роком має суттєвий спад по усім видам продукції, особливо це видно по асортименту 2 (зменшення на 29,5 %), асортименту 8 (зменшення на 30,8 %) та асортименту 10 (зменшення на 53,1 %). Також можна сказати, що найбільші обсяги виробництва, незважаючи на його найбільший спад, має асортимент 10 (блузки, сорочки та батники, крім трикотажних, жіночі та дівчачі – 1500 тис. шт.), а найменшу питому вагу займає асортимент 5 (костюми, крім трикотажних, жіночі та дівчачі – 197 тис. шт.).

Враховуючі проведений аналіз інтеграція вітчизняної швейної промисловості до світової економічної системи є повільний, але невідворотний процес.

Таблиця 1

Аналіз виробництва швейної продукції за 2011 – 2013 роки(складено автором на основі [8, с.104])

Вид діяльності	**2011**	**2012**	**2013**	**Відносний показник 2011 до 2013 року, %**
Пальта, дощовики, напівпальта, накидки, плащі, анораки, плащіта куртки вітрозахисні, куртки теплі, уключаючи лижні та вироби подібні, крім трикотажних, чоловічі та хлопчачі, тис.шт. (Асортимент 1)	547	470	521	- 4,8
Костюми, крім трикотажних, чоловічі та хлопчачі, тис.шт. (Асортимент 2)	593	486	418	- 29,5
Піджаки, блейзери, крім трикотажних, чоловічі та хлопчачі, тис.шт. (Асортимент 3)	806	837	804	- 0,2
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, анораки, плащі та куртки вітрозахисні, куртки теплі, уключаючи лижні та вироби подібні, крім трикотажних, жіночі та дівчачі, млн.шт. (Асортимент 4)	1,9	1,7	1,5	- 21,1
Костюми, крім трикотажних, жіночі та дівчачі, тис.шт. (Асортимент 5)	325	300	197	- 39,4
Жакети, блейзери, крім трикотажних, жіночі та дівчачі, млн.шт. (Асортимент 6)	1,9	1,8	1,3	- 31,6

Сукні, крім трикотажних, жіночі та дівчачі, млн. шт. (Асортимент 7)	1,7	1,7	1,6	- 5,9
Спідниці та спідниці-брюки, крімтрикотажних, жіночі та дівчачі, тис. шт. (Асортимент 8)	1270	1047	879	- 30,8

Продовження таблиці 1

Сорочки, крім трикотажних, чоловічі та хлопчачі, млн. шт. (Асортимент 9)	1,6	1,4	1,4	- 12,5
Блузки, сорочки та батники, крім трикотажних, жіночі та дівчачі, млн. шт. (Асортимент 10)	3,2	2,3	1,5	- 53,1

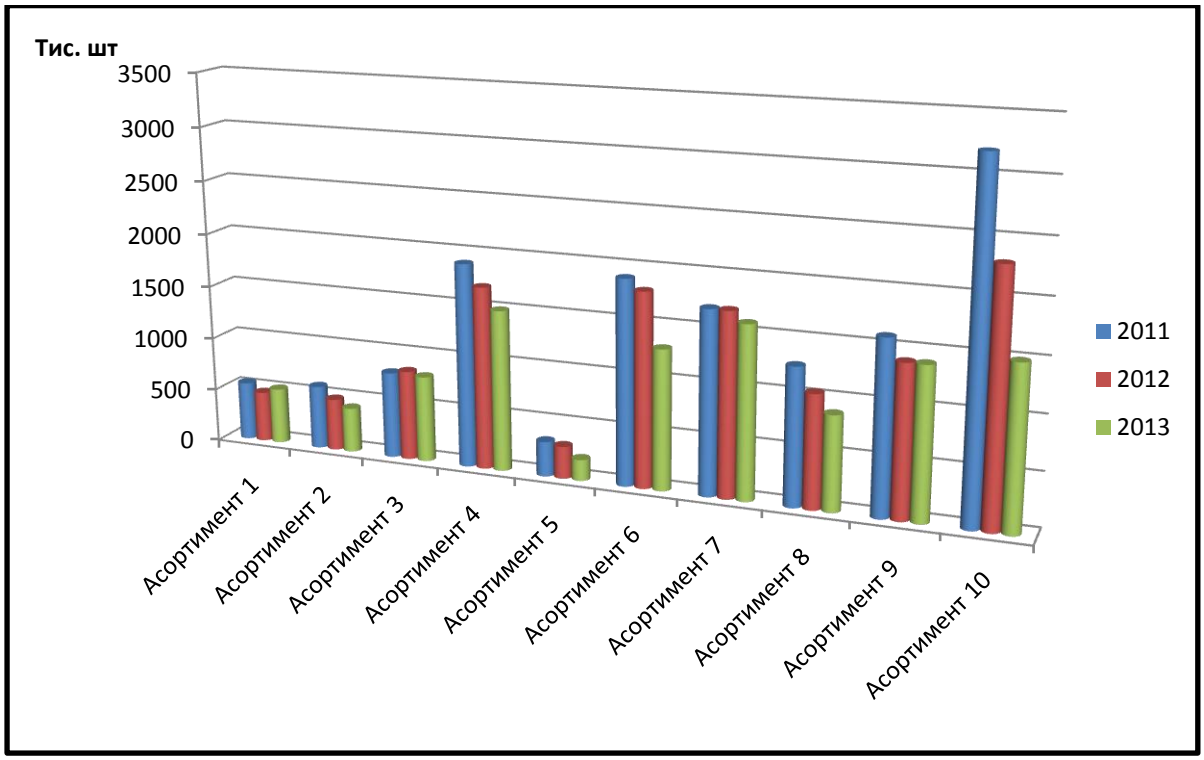

Рис. 1. Обсяги виробництва швейної продукції за 2011 – 2013 роки (складено автором на основі [8, с.104])

ЄС намагається переломити негативні тенденції зменшення ролі промисловості в країнах-членах і забезпечити до 2020 р. зростання її частки з нинішніх 16 % до 20 % ВВП. Це має стати результатом відновлення рівня інвестицій (валових нагромаджень та вкладень в устаткування), розширення торгівлі товарами на внутрішньому ринку ЄС (для досягнення рівня 25% ВВП у 2020 р.) та значного зростання обсягів експорту продукції малих і середніх підприємств до третіх країн. [4, с.4].

На сьогодні основною сферою діяльності вітчизняних швейних фабрик стала можливістьроботи на іноземні бренди: за даними Української асоціації легкої промисловості, на експорт відправляються до 85 % їхньої продукції. Причому обсяги контрактів цілком солідні: згідно з інформацією самих швейників, які не називають суми, що фігурують у контрактах, навіть разові замовлення які сягають десятків тисяч речей.

Співпраця із закордонними замовниками не тільки допомагає виживати вітчизняній легкій промисловості, а й дозволяє їй долучатися до світових технологій, а також поступово проводити модернізацію обладнання. На думку експертів, сьогодніоснащення більшості українських фабрик, які працюють за давальницькою схемою відповідає європейському рівню. [5, с. 24-27]

Українська швейна промисловість не може поскаржитися на відсутність замовлень із Європи. Вихід в Європу стає ключовим завданням для багатьох українських підприємств після поступового закриття російського ринку.

Перенесення виробництва за межі ЄС дозволяє мінімізувати витрати це обумовлює інтерес великих транснаціональних компаній до українських підприємств. Перебуваючи поблизу від ринків збуту, вітчизняна швейна промисловість здатна виконувати замовлення

набагато оперативніше, ніж азіатські конкуренти і в цьому в України є певна перевага порівняно з Південно-Східною Азією.

Перед будь-якою швейною компанією рано чи пізно постає дилема: працювати за схемами з давальницькою сировиною або розпочати власне виробництво повного циклу. Схема з давальницькою сировиною є надійнішою, вона дає невеликий, але стабільний дохід. Разом з тим власне виробництво може забезпечити значно більший прибуток, проте несе більші ризики. [6, с.1]

Учасники ринку нарікають відмовитися від давальницьких схем та налагодити власне виробництво, але це вдається одиницям. Україна не випускає жодного виду обладнання для легкої промисловості. Також однією з перепон є надмірні податки, неможливість конкурувати з великою кількістю дешевих неякісних товарів, що потрапляють на український ринок з Азіатських держав. Відсутність вітчизняної сировинної бази, невигідні умови співпраці, які диктуються українськими торговельними мережами. Можна зробити висновок, що так званим бар'єром для власного виробництва є: податкове законодавство, що оподатковує великими податками; відсутність власної сировинної бази; застарілість власного обладнання та технологій; неможливість виготовлення власного обладнання для підприємств легкої промисловості.

Працюючі на давальницькій сировині швейні підприємства активно співпрацюють з іноземними партнерами. Основні країни Європи, які співпрацюють з Україною є: Данія, Німеччина, Польща, Латвія, Велика Британія, Литва, Румунія. Серед найбільших підприємств, що здійснюють експорт товарів легкої промисловості: ПАТ ДВТП «Донбас», ТОВ "ГрегоріАрбер", ПП „Балтська швейна фабрика”, ПАТ "Володарка", ПАТ “ Тульчинська швейна фабрика”, ПП ”ЄВРО-СТИЛЬ”, ПАТ "Кремтекс", АТВТ "Трембіта", ПАТ «Арніка», ПАТ

«Троттола», ПрАТ "ВАТ КАЛИНА", АТЗТ "Санта-Україна", ПАТ “Бердичівська фабрика одежі”. Українські швейні підприємства виготовляють продукцію, яка продається за кордоном під брендом відомих європейських компаній, виготовлений за давальницькими схемами, а саме: ArmandThiery, Benetton,BettyBarclays, BCBG, Bugatti, Diverse, Celio, Conbipel, Gebr. Weis, Esprit, Fellini, Frank Henke Mode GmbH, Franken Walder, GaleriesLafaytte, Gerry Weber, Gebr. Weis, Gianni Ferrucci, Grosso Moda, Hugo Boss, Iceberg, KardstatQuelle, Karstadt, Kookai, Laura Ashley, Licona, Max Mara, Mexx, ModaSpiga, Next, New Look, Perri Ellis, Peter Kaiser, Prado, Roxy, Sandro, Staff, Steilmann, Top Shop, Triumph, Vera Mont, Wallis, Walker, Zara. [5, с. 24-27]

Цей процесдає позитивні моменти. Попри тривалий період стагнації економіки, українські швейники, котрі пішли на співпрацю із закордонними партнерами, не розучилися добре шити. Одна з головних причин в тому, що така співпраця дає можливість впровадити передові технології, переобладнати підприємства. Так можна сподіватись, що згодом є можливість вийти на внутрішній та світові ринки з власними торговими марками. Для того щоб забезпечити земляків якісними швейними виробами, вже тепер багато хто просуває частину виробленої продукції на внутрішній ринок. Збільшення кількості такої продукції створює передумови для поступового переходу до самостійного господарювання. Але, у Податкового кодексу, передбачене десятирічне звільнення «легковиків» від податку на прибуток, та введено застереження — окрім тих, котрі працюють за давальницькими схемами.

На мою думку, такий виняток ще більше погіршує нинішнійстаншвейноїгалузі. Поступово відмовитись від давальницьких схем можливо, але відразу нереально.Для подальшого розвитку швейних підприємств для випуску продукції на внутрішній ринок потрібні відповідні умови.Саме головне з цих умов, це звільнення від

податку на прибуток на ту частину продукції, яку реалізують на внутрішньому ринку.

Завантажити значні потужності швейної галузей легкої промисловості всередині України та компенсувати для товаровиробників негативні наслідки низької купівельної спроможності допоможе розширення доступу до зовнішніх ринків, насамперед ринку ЄС.

Підвищення конкурентоспроможності української швейної продукції та збільшення продуктивності виробництва може бути внаслідок участі України у спільному європейському ринку, вільному руху товарів швейної промисловості між Україною та ЄС. Запровадження європейських стандартів у економічній діяльності стимулюватиме надходження прямих інвестицій, що матиме позитивний вплив на внутрішній споживчий ринок, а джерелом збільшення продуктивності має стати вільний доступ до капіталу і новітніх технологій.

Отже надходження від експорту товарів швейної галузі до країн ЄС, стають джерелом отримання додаткових коштів для українських підприємств швейної промисловості, а саме на закупівлю технологій та інвестиційних товарів виробничо-промислового призначення для проведення реструктуризації галузі та забезпечення технологічного оновлення виробництва, що сприяє відповідному збільшенню обсягів вітчизняного виробництва таких товарів та покращанню соціальної ситуації (нові робочі місця, заробітна плата та ін.) для працівників швейної промисловості. [7, с.1]

Висновки. Єдиним шансом для України перетворитися на стабільну державу, яка володіє незаперечними перспективами на майбутнє є інтеграція до Європейського Союзу. Полегшення доступу на зовнішні швейні ринки ЄС, сприятиме переоснащенню підприємств,

мировим новітнім технологіям, новому сировинному ринку, зростанню обсягів експорту швейної продукції, підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних швейних виробів на зовнішніх ринках та дасть можливість вийти на внутрішній ринок, що матиме позитивно позначитися на фінансово-економічному стані підприємств швейної промисловості України та подальшій інтеграції України до світ ового торговельного простору.

Література:

1. Багач С.М. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання/ С.М.Багач//Урядовий кур'єр. - 2008. - №25.

2. Перцев Ю., Шихова М.. Наслідки вступу України до СОТ для галузей економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Economics/52624.doc.htm

3. Філіпенко А.С. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. - К.: Либідь, 2009. - с.239.

4. Промисловість і промислова політика України 2013: актуальні тренди, виклики, можливості: наук.-аналіт. Доповідь / О.І. Амоша, В.П. Вишневський, Л.О. Збаразська та ін.; за заг. ред. В.П. Вишневського; НАН України, Ін-т економіки промисловості. – Донецк, 2014. – 200 с.

5. Богданович К. Швейні ZARAбітки, Українські фабрики перетворилися на цех з пошиття для світових брендів // Кореспондент. – 2013.– № 35. – с. 24-27 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: http://ua.korrespondent.net/journal/1601403-korrespondent-shvejni-zarabitki-ukrayinski-fabriki-peretvorilisya-na-ceh-z-poshittya-dlya-svitovih-bren

6. Панченко Ю. Нелегка євроінтеграція легкої промисловості // Європейська правда, Полтава. – 2015. - [Електронний ресурс]. -

Режим доступу http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/02/13/7030806/

7. Пояснювальна записка до проекту Закону України Про внесення змін до Митного тарифу України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: http://www.qdpro.com.ua/node/1574

8. Державна служби статистики України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/

References:

1. Bagach SM The formation of the investment model of economic growth / S.M.Bahach // Government Courier. - 2008. - №25.

2. Pertsev Yu ShyhovaM .. The consequences of Ukraine's accession to the WTO for industries [electronic resource] - Access: http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Economics/52624.doc.htm

3. Filipenko AS World economy: Textbook / AS Filipenko, AI Rogach, AI Shnyrkov and others. - K .: Lybid, 2009. - s.239.

4. Industry and industrial policy of Ukraine 2013: current trends, challenges, opportunities, scientific-analyte. Report / AI Amosha, VP Wisniewski, LA Zbarazskaetc .; for the Society. Ed. VP Vishnevsky; Ukraine National Academy of Sciences, Institute of Industrial Economics. - Donetsk, 2014. - 200 p.

5. K. Bogdanovic Sewing ZARAbitky, Ukrainian factories have become a tailoring shop for brands // Reporter. - 2013.- № 35. - p. 24-27 [electronic resource]. - Access to the magazine:http://ua.korrespondent.net/journal/1601403-korrespondent-shvejni-zarabitki-ukrayinski-fabriki-peretvorilisya-na-ceh-z-poshittya-dlya-svitovih-bren

6. Yuri Panchenko European integration was not an easy light industry // European true Poltava. - 2015. - [electronic resource]. - Accesshttp://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/02/13/7030806/

7. The explanatory note to the draft Law of Ukraine On Amendments to the Customs Tariff of Ukraine [electronic resource]. - Access: http://www.qdpro.com.ua/node/1574

8. State Statistics Service of Ukraine [electronic resource]. - Access: http://www.ukrstat.gov.ua/